

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Naša vinska kupčija in vinotoči po deželi.

Lanska vinska letina je bila dobra. Mnogo denarja se je izkupilo za prodano vino. Vendar leži še precej vina po naših kletah. Ker ni kupcev, se je že marsikdo poprijel točnje „pod vejo“, da spravi na ta način svoj vinski pridelek v denar. Posebno v krškem okraju se je odprlo letos vse polno takih vinotočev.

Točenje vina „pod vejo“ ni nobena vesela prikazen za naše vinstvo niti za naše gospodarstvo. Zakaj ne, si lahko vsak razlaga. Ali da je do tega prišlo in da sploh do tega pride, temu smo največ sami krivi, deloma pa tudi naši gostilničarji.

Ako se vnanji kupci ne oglašajo tako radi po naših zidanicah kakor bi bilo želeti, iskati je vzroka pred vsem v tem, ker naša vina previsoko držimo. V resnici je cena našemu vinu večkrat pretirana, tako da se je zbojé vinski trgovci in da nam obračajo hrbet, ko bi jih nujno potrebovali. Ako pogledamo v druge kraje, vidimo, da nastavljajo vinorejci zmernejše cene svojemu vinu, dasi je vino prav dobro in se lahko meri z našim pridelkom. Ne rečem, da je višja cena vina spričo velikih stroškov, ki jih imamo z obdelovanjem vinogradov, dandanes popolnoma opravičena, ali ravno take stroške imajo tudi po drugih krajih, na Štajerskem in drugje, in vendar ne drže vina tako visoko kakor ga držimo po naših krajih, dasi imajo tam tudi prav dobro kapljico na prodaj. Kaj bi ne bilo bolje, da bi se nastavila pri moštu zmernejša cena? Ali je bolje, da nam leži vino do poletja po zidanicah, potem ga moramo pa pod vejo točiti?

Sem in tja so krivi tudi posamezni gostilničarji, da se nastavijo moštu previsoke cene, in sicer zaradi tega, ker si vbijejo v glavo, da morajo dobiti vino iz tega ali onega vinograda in naj je cena tudi visoka. Navadno se zgodi, da se hočejo v takih slučajih ravnati tudi drugi vinogradniki po teh cenah in da se vsled tega sploh nastavi previsoka cena. Ako pomislimo, da bo zanaprej vinskega pridelka zmeraj več in da ga ponujajo po drugih krajih po zmernejših cenah, potem je čisto naravno, da moramo odnehati tudi pri nas, ako naj vino lažje v denar spravljamo in ako naj zapiramo pot vnanjim vinom.

Druga velika napaka je to, da odpiramo pivo po naših vinskih krajih na stežaj vrata in da ga pomagamo piti kolikor se da. Kdor ne verjame, naj gre na kmete in naj pogleda, koliko piva se iztoči po raznih kmetskih gostilnah naše Dolenjske. V zadnji vasi se že toči. Vrček za vrčkom prihaja ob nedeljah na mizo, krog katere sede — vinogradniki! Kaj je to prav? Ko bi povsod tako delali, potem bi moral domači pridelek konec vzeti. Ali drugod so bolj zavedni ljudje in se drže najraje domačega pridelka. Po nemških krajih, kjer ne

raste trta, kjer delajo pivo, tam se pije sploh pivo in je vino redka pijača. Nekako tako bi morali pri nas ceniti vino. Domače dolenjsko vino bi morali točiti po vseh dolenjskih gostilnah, dočim bi moralo pivo veljati za redko pijačo. Žalibog pa, da je ravno narobe in da se v marsikateri gostilni popije veliko več piva kakor domačega vina.

Ker je pivo velik in hud sovražnik našega vinstva, ga moramo spodrivati po naših krajih! Držimo se zato raje vina, ki je najbolj zdrav in neprecenljiv dar naših dolenjskih goric!

Mnogo so krivi pa tudi razni dolenjski gostilničarji, da ni kupčija z domačim pridelkom tako dobra, kakor bi morala biti, in sicer krivi zaradi tega, ker hodijo vino v druge kraje kupovat. Po Dolenjskem bi se moralo načeloma točiti domače vino. Kakor točijo Belokranjci, Vipavci, Istrijanci, Tirokci le svoja domača vina, ravno tako bi se morala tudi pri nas točiti le domača vina, zlasti po naših kmetskih gostilnah. Sedaj se pa točijo vsakovrstna vina. Na Dolenjskem dobiš štajerska, vipavska, istrijska, dalmatinska vina itd. Gostilničarji ga iščejo okrog, najraje tam, kjer ga ceneje dobe. Tudi to bi moralo prenehati, toda prvi korak morajo napraviti vinorejci sami in sicer s tem, da nastavijo primerne cene.

Po Dolenjskem naj se pije dolenjsko vino! Dokler ne bo obveljalo med nami to načelo, toliko časa bo treba odpirati vinotoče, ki so žalosten pojav nezdravih naših razmer v vinski kupčiji in živ dokaz, da se ne le vinorejci, ampak tudi gostilničarji premalo zavedamo svoje naloge.

—r—

Politični pregled.

Jubilejni izprevod dne 12. junija, katerega so se udeležili tudi naši Belokranjci v častnem številu, nad 350, se je vršil ob krasnem, pravem cesarskem vremenu. Razun malih nezgod je šlo vse čisto gladko. Največ pozornosti je vzbujala kranjska skupina, katero je občinstvo burno aklamiralo. Vse je občudovalo Kranjce, katerih je bilo nad 700, konje in vozove v slikoviti mnogovrstnosti. Predmet posebnim navdušenim aklamacijam sta bila „Zeleni Jurij“ in belokranjska svatba. Dunajčani in tujci, vsi se niso mogli dovolj načuditi krasnim slovenskim narodnim nošam. Navdušeno so pozdravljali zlatoroško skupino in ribiče ter ostale. Kranjci so se častno postavili! Potem ko je izprevod mimo cesarja defiliraj, je župan Lueger cesarja nagovoril. Povdarjal je, kako je preteklost, sedanjost in prihodnost korakala mimo cesarja, kar naj bo znak devizi, da bo Avstrija večno obstajala. Nato je zagromel proti nebu trikratni Živio cesarju. Cesar se je prisrčno zahvalil prirediteljem in udeležencem pri krasnem slavlju.

19. junija se snide kranjski deželni zbor, da se posvetuje o načrtu volivne reforme. Danes zboruje permanentni ustavni odsek.

V avstrijski poslanski zbornici se nadaljuje debata o proračunu. Parlament konča razprave 24. junija ali najkasneje 4. julija ter reši proračun. Na vrsto pa več ne pride zakon o povišanju davka na špirit.

V Gorici vršile so se demonstracije Lahov proti Slovincem, ki so prišli prisostvovati slovenski kolesarski dirki. Lahi so izzivali ter metali kamne na Slovence, kateri so vsled tega tako ogorčeni, da se nameravajo ogibati vseh laških trgovin.

V Reki so se dne 6. t. m. zvečer vršile v gledališču „Fenice“ velike protiaustrijske demonstracije povodom prepovedane igre „Romanticismo“. Občinstvo je demonstrativno ploskalo in psovalo Avstrijo ter ponovilo demonstracije tudi na ulici.

Nova zarota proti portugalskemu kralju. Policija je zaprla več članov zarote, naperjene proti kralju Manuelu. Zarotnikov je toliko, da ne zadostujejo dosedanje ječe. Kraljevo palačo stražijo. Atentat so imeli izvršiti Josip Avila, Adao Duarte in Konstantin Mendes.

V Revalu se je sešel ruski car z angleškim kraljem Edvardom. Sprejem je bil jako prisrčen. Angleški kralj se je dolgo pogovarjal z ruskim ministrom za zunanje zadeve Izvolskym.

V Maroku je doigral svojo vlado Francozom priljubljeni sultan Abdul Azis, ker ga je premagal protisultan Mulej Hafid, kateri je sedaj došel v Fez, kjer ostane dva meseca, potem se pa poda v Elksar in v Tanger. Uspehi Mulej Hafida so pač trd oreh za francosko vlado.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

VIII.

S tem delom se je prva polovica rodovitnega leta 1904 nagnila k zatonu. Imeli smo najlepše nade o bogati žetvi in sploh o srečni letini — obilo sena se je obetalo, ozimina in spomladna setev sti kazali krasno, sadno drevje po vrtovih se je že šibilo obilnega sadja, izredno lepo so obetali na novo zacepljeni vinogradi bogate trgatve, veselili smo se vsi v tej presrečni nadi, da bomo toliko lažje delali in prispevali za novo cerkev. Pa o! take nade se nam ne izpolnijo vselej, mnogokrat nas varajo, tudi krasno solčno mlado jutro, ki obeta veselje, srečo, mir, blagoslov neba, nas zavede tekom dneva nepričakovano v grozno nesrečo, v stiske, v gorje in obup. Tako je bilo 4. dan meseca julija 1904 v večer proti mraku. Nagromadili so se na zapadu oblaki grozni, temni, jezni, črni, sivi tudi; godrnjali so in mrmrali, togotili se in jezili; vihar nastane, grom in blisk z grozno točo, ki trdo pada kakor bi vsipal ledene orehe, jabolka izpod neba, pa ima vsakovrstno podobo, tudi taka je ko male pitne kupice, kot otročja pest, robata in rogljata, okrogla in kot prst podolgasta, kamor pade, tam razbije cvetko, klasje, travo, grozdje, sadje, odbija veje, drobi stekla v oknih, tudi opeko na strehi; niti nedolžnim ptičicam in živalim pod milim nebom ne prizanaša. Dober četrt ure vrši se ta divji lov z gromom, viharjem, točo, bliskom, zdi se nam že cela večnost, kakor mali sodni dan. Svet pa moli, joka, vije roke k milemu Bogu za rešitev. Z nočjo vred se vrača mir in tihota nastane — ozri se vun in zdi se ti, kakor bi vso okolico zapadel pozimski sneg in ako stopaš po vrtu in po njivi, se ti zdi vse samo cesta, posuta z ledenim gramozom. Najhuje je divjala nevihta po sredi vprek župnije, kolikor bolj so od središča oddaljene vasi, tem manj so trpele, na obeh skrajnostih so bile skoraj nepoškodovane. To je hud udarec za župnijo; sena smo še pridelali, pa nam je povodenj poplavela, ozimine prizadeti niso za seme pridelali, pomladni pridelki so bili enako vničeni, tudi krompir ni bil za rabo, pa še tega je bilo malo; prav hudo je bilo dobiti krme za živino, tolažili smo se s pridelkom ajde, pa tudi te je bilo malo, skoraj prav malo. Sreča je še bila, da so mnogi gospodarji imeli še precej starega žita in tako smo s skromnostjo in varčnostjo prebili zimo in pomlad do novine — ne da bi se bili mnogo zadolžili.

Zelo prizadete vasi so dobile tudi po naklonjenosti slavnega c. kr. okrajnega glavarstva precejšnjo državno podporo v semenih in denarjih. Toda velika težava je bila z delitvijo, mnogi so bili z njo prav nezadovoljni trdeč, da se jim škoda ni zadostno cenila, pa da se deli le po prijateljih in da nekteri dobé preveč, drugi premalo, nekteri zopet nič. Tako je bilo mnogo godrnjanja in očitkov na tiho in na glas, pa tudi trde jeseni možje, ki so cenili škodo in delili podporo, so morali marsikatero grenko zavžiti. — No pa v Prečni tudi nismo odveč trdovratni, spet smo se pomirili in se zjediniili v srčni želji, da bi nas taka grozna vremenska uima več ne obiskala. Tako je prav in tudi lepo!

„Nova cerkev bo letos sirota“, smo si mislili in tudi govorili. Skoraj se nismo upali mnogo prositi za njo darov, še bolj s strahom smo mislili na nabavo nadaljnjega materiala, opeke namreč. Bal sem se, da tiste veselosti in srčnosti ne bo, katero smo imeli do sedaj. Pa Bog je ohranil nas še dobrosrčne, ni se kaj poznalo pri darovih in prispevkih v tem letu. Dobivali smo nekaj več tudi od zunaj župnije od posameznih dobrotnikov kakor tudi zbirke naših rojakov v Ameriki. V nadi na boljšo letino prihodnjič in zaupajoč v božjo pomoč smo se proti jeseni 1904 posvetovali, kako in kje nabaviti trdne opeke za novo cerkev.

Darovali so: po Ani Golob 1 K 44 v; poroka Kočman-Zadnik 4 K 4 v; Žitnik Franca 1 K; g. Anton Globelnik 5 K; Janez Jerman 4 K; Anton Šega 1 K; družba na kolodvoru Rudolfovo 20 K 62 v; veleč. g. Jakob Ogrizek 2 K; Uršula Nadu 4 K.

(Dalje sledi)

Šent Rupert prijazno letovališče.

VI.

(Konec)

Največji in najlepši je v šentruperški okolici grad Rakovnik. Oddaljen je le dobre četrt ure od Šent Ruperta. Ravno pod gradom stoji novi kolodvor kot postaja Rakovnik-Šent Rupert. Kdaj je grad sezidan, se ne da določiti, bržkone pa so bili utemeljitelji Turjaški ter so bili tudi dolgo časa gospodarji te graščine. Izza Turjaških so bili posestniki Rakovnika Abfalteri, a za njimi Gušiči in gospodje Tadioloviči. Kesneje je kupil to posestvo Ivan Ludovik Gal, a od naslednikov njegovih Maks Valeri grof Barbo, zapovednik stotnije vitežkih konjov kranjskih. Ta novi posestnik je tudi popravil in polepsal grad. Maks Valeri grof Barbo je pokopan v šentruperški cerkvi ter mu je nadgrobnna ploča vzdana na levi strani. Od tega časa je ostal Rakovnik v posesti grofov Barbotov. Grad Rakovnik ima prav prijazno lego nad vasjo Rakovnikom. Grad je velik in zidan v dveh nadstropjih. V Valvasorjevem času je imel jake stolpe na štirih oglih. V gradu je prav obsežna knjižnica, v kateri se nahaja mnogo vrednih knjig, med drugimi tudi prav dobro ohranjen izvod Dalmatinovega sv. pisma. Rodovina grofov Barbotov čuva še zdaj pečatni prstan papeža Pavla II. (1464—1471), ki je bil iz rodovine Barbo. Znamenit je tudi Franc Barbo, reški stotnik (1563—1569), ki je bil eden najbolj gorečih pospeševateljev protestantovskega tiska hrvaških knjig z glagolskimi in cirilskimi pismeni. Bil je posestnik Kožljaka (Waxenstein) v Istri. Od tod imajo tudi pridevek Waxensteinski še dandanes. Bilo je seveda še mnogo drugih odličnih članov te rodovine, o katerih bomo pisali morda o drugi priložnosti.

Na meji mirenske in šentruperške župe nad potokom Gotlo stoji zdaj lep nov gradič Kot. O starem gradu ni več sledu. Ne ve se, kdaj je bil ta grad prvokrat sezidan. Ob Valvasorjevem času so ga imeli v posesti nasledniki Ivana Adama Kacijanarja. Predzadnji posestniki so bili Hoferji. Od njih je kupil posestvo g. Dolar, ki je podrl stari grad in sezidal novega. Gradič ima prav prijazno lego z lepim razgledom po mirenski dolini.

Piše se nam:

Iz Toplic. 10. junija. Mesec maj kot začetnik kopališke sezone je bil letos vse hvale vreden. Gostov je bilo primeroma zelo veliko število iz raznih krajev in raznih stanov, največ seveda preprostega ljudstva. Doslej je vpisanih v knjigo tujcev 156 brez vojakov, ki koncem mesca odhajajo ter delajo prostor novemu transportu. Izmed višjih oseb biva sedaj tu admiral Minutillo, kapitan Doleneč, vođa Jeršinovic, gospa Zeschko, gspdc. Parma, uradnika Perko in Zittrich iz Ljubljane, trgovec Matko Arko in tovarnar Fr. Mally od ravnotam, Gorenjci iz blejskega kota: Olifčič, župan Burja in tovariši so že odšli.

Mnogi so se vrnilo silno zadovoljni z doseženim vspehom k svojim rodbinam, tako g. dr. Šlanc, ki je postal znamenita reklama naših toplic, gostilničar Črvan iz Soteske, brat Mihael Brule iz Novega mesta. Tovarnar Fr. Mally je že po nekoliko kopelih dobil nazaj gibčnost udov in odložil palico, brez katere ni mogel sicer nikamor od hiše. — Duhovnikov je doslej malo došlo, edini g. Korošec iz Ljubljane, župnik v pok. jih zastopa. Ne vemo, zakaj naš stari prijatelj g. svetnik Golobič letos tako dolgo odlaš. Pričakujemo gospode mesca julija, v tem mescu so zadržani nekateri po praznikih, ki jih treba še tekom junija opraviti, drugi po pripravi šolske mladine za prejem sv. zakramentov.

Kot neko novost letošnje sezone omenjamo brivski salon g. Iv. Svetec-a v vili župana g. Iv. Sitarja tik mosta, izdelovanje izborne sodavice pri g. Ign. Sitarju. Krasna slika „Kristusova glava“, posneta po slavnem originalu g. Renija in obešena na mogočno smreko v parku; slika je lastnoročno delo gospe pl. Moro iz Viktringa na Koroškem.

Vabimo vse rojake, ki jih trga v rokah ali nogah, v križu ali kolenu, naj pridejo k nam za par tednov. Gotovo jim bo pomagano, ali saj polajšano. Poskušnja je lahka in cenena.

Naznanilo.

Šolsko leto se bliža koncu. Zato je potrebno, da naznamim sledeče: Ako ne pride še kakšna izvenredna pomoč, bo ob koncu šolskega leta v dijaški kuhinji okrog 700 K zmanjkalo.

Iz tega pač lahko vsakdo izprevidi, da se morajo v bodoče stroški zmanjšati. Da se to zgodi, bom letos nekaj podpiranih dijakov odpustil in za prihodnje šolsko leto ne bom nobenega sprejel.

Naj me torej nihče ne nadleguje za sprejem, ker bi bil vsak trud brezvsepešen. Le ko bi prišla še kaka večja podpora, bi mi bilo morda mogoče v silnih slučajih izjemoma koga sprejeti.

Dr. J. Marinko.

Domače vesti.

(V pokoj je stopil) na lastno prošnjo preč. gosp. župnik Karl Jančigar v Doberničah.

(Premembe pri učiteljstvu.) Gspdc. Fr. Cerov iz Hrvaškega broda premeščena je v Škocijan. — Imenovan je nadučitelj na Bučki g. Fr. Musar v Hotedršiči. — Gpdc. M. Karlin, učiteljica v Šmartnem pri Litiji je premeščena v Vel. Gaber. — Začasno je vpokojena gspdc. Albina Praprotnik v Črnomlju. — Učiteljica gspdc. Amalija Vardjan na Suhoru premeščena je v Metliko. — Gosp. Jan. Cvirn premeščen je iz Kostanjevice v Leskovec. — G. Karl Gruden pride na Radovico in g. Fr. Kopitar v Smihel pri Novem mestu. — G. nadučitelj A. Bode v Zagradcu dobil je bolniški dopust. Začasno pride na mesto njega gspdc. Marija Jugovic iz Žužemberka. Premeščen je učitelj g. Viktor Jamšek iz Radeč v Loko, kjer pa nastopi službo šele z novim šolskim letom. — Radi boleznim na dopustu bivajočega učitelja g. Egidija Schiffre na Mirni nadomesti učitelj g. Fran Grudnik. — Dosedanji suplent g. Josip Pečnik imenovan je proviz. šolskim voditeljem v Svibno pri Radečah. — Radi boleznim do konca šolskega leta na dopustu bivajočo proviz. učiteljico gospo Ano Fink v Grosupljem, nadomesti kot suplentinja dosedaj prostovoljna učiteljica gspdc. Josipina Smole na Vačah. — Ker se je suplentinja gspdc. Lavoslava Zdešar v Črnomlju odpovedala službi, imenovana je dosedanja suplentka v Koprivniku gspdc. Marija Priboschitz na njeno mesto.

(Častno svetinjo) za 25 letno zaslužno delovanje pri prostovoljnem gasilnem društvu je priznal deželni predsednik udoma novomeškega prostov. gasilnega društva g. Ivanu Ferliču, četovodji plezalcev in g. Alojziju Matohu. Oba odlikovanca sta stala ob vsaki priliki, ko se je zasljal klic „na pomoč“ svojemu bližnjemu na strani ter ne glede na svoje zdravje opravljala njih posel pri tem ljudomilem društvu. Zlasti pa si je stekel g. Ivan Ferlič, kojega brata Avgusta prsi že krasi tudi jednako odlikovanje, neprecenljivih zaslug v obrambi premoženja svojega bližnjega. Kako požrtvovalen je g. Ferlič, imamo premnogo dokazov, n. pr. pri velikem požaru pred več leti na šančah, ali pa pri požaru na Krki, pri katerem je on, akoravno je bil isti dan njegov god, zvesto stal na svojem mestu in to celo noč premočen do kože. Ako je rešitev sploh mogoča, treba je na mestu takih mož. Gospodoma odlikovancema iskreno čestitamo k njih odlikovanju z željo, da z božjo pomočjo ostaneta še mnoga leta čila in zdrava ter nosita

znak odlikovanja s ponosom v svojo in v čast našega vrlega gasilnega društva in v spodbudo mlajšim članom.

(Umrl) je dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v bolnici Usmljenik bratov v Kandiji, po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, občespoštovani in priljubljeni posestnik in gostilničar pri kolodvoru v Novem mestu g. Antim Müller v 59. letu svoje dōbe. Pokojnika prenesli so iz bolnice na njegov dom, odkoder se je vršil dne 12. junija ob 4. uri popoldne pogreb na novomeško pokopališče ob mnogobrojni udeležbi občinstva vseh slojev. Za rajnim žalujeti soproga in hčerka, kojima izrekamo naše sožalje, pokojnemu vrlemu možu pa daj Večni uživati rajsko veselje!

(Umrl) je 29. maja v Bohinjski Beli občepriljubljen učitelj g. Franc Ausser, oče preč. g. frančiškana in učitelja v Novem mestu, o. Atanazija Ausser. Rajni porodil se je dne 17. aprila 1844 na Goričici pri Domžalah ter 39 let blagonosno deloval v Boh. Beli. Njegov pogreb, kojega se je udeležila ogromna množica ljudstva iz cele okolice in okoli 30 gg. učiteljev in učiteljic z g. okr. šolskim nadzornikom Janežičem, je bil pač najlepši dokaz, kako zelo je vse rajnega spoštovalo in čislalo. Nagrobni govor, pri kojem ni ostalo nobeno oko suho, je imel starosta učiteljev okraja, g. nadučitelj Andrej Grčar iz Radovljice. Užaljeni rodbini naše sožalje!

(Umrl) je dne 9. t. m. v Mokronogu po kratki, a mučni bolezni občespoštovani gospod Anton Majcen, posestnik in občinski odbornik v 49. letu svoje dōbe. Pogreb je bil ob obilni udeležbi ljudstva v četrtek 11. junija zjutraj s sv. mašo. Svetila mu večna luč!

(Umrl) je zadnji dan majnika v Škocijanu občespoštovani hišni posestnik Franc Rabzelj po zelo hudi in dolgi bolezni v 40. letu svoje starosti. N. v m. p.!

(Umrla) je v Dolenji vasi pri Ribnici mati trgovca in hišnega posestnika v Ljubljani gosp. Ant. Kluna, gospa Ana Klun v 68. letu svoje starosti.

(Umrl) je 27. maja v Joliet Ill. po daljši bolezni sodrug velike trgovske tvrdke „Bratje Sitar in Ogulin“ gospod Karol Sitar, v starosti 35. let. Lansko jesen obiskal je svojo staro bolno mater v Toplicah ter ućakal doma njeno smrt in se udeležil pogreba. Vrnivšega se v Ameriko, lotila se je vroćinska bolezen, katera ga je konećno položila na mrtvaški oder. Ob njegovi gomili tuguje vdova s hćerko in bratje, ki so pokojnega zaradi njegovega mirnega in pohlevnega znaćaja iskreno ljubili. Rajni je bil veren katolićan ter Slovenec z dušo in telesom. Mir njegovi blagi duši!

(Prememba posesti.) Hišo gospoda Fran Perkota v Novem mestu na glavnem trgu je kupil na javni dražbi za 22.600 K g. Franc Kenda trgovec. V hiši nahaja se že mnogo let trgovina s špecerijskim in steklarskim blagom ter je last sedanjega kupca hiše.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu maju 1908 je 209 strank vložilo 88.697 K 58 h; 253 strank vzdignilo 95.023 K 51 h; 9 strankam se je izplaćalo hipotećnih posojil 16.600 K; 371 menic se je eskomptovalo za 120.227 K; stanje vlog 3.323.257 K 27 h; denarni promet 553.587 K 12 h. Vseh strank bilo je 1143.

(Likvidacijski odbor I. dol. Narodnega doma v Rudolfovem) je v svoji seji dne 29. maja 1908 izžrebal sledećih 20 v plaćilo zapalih delnic: 1.) fol. 16, pag. 6; 2.) fol. 26, pag. 11; 3.) fol. 31, pag. 14; 4.) fol. 37, pag. 19; 5.) fol. 38, pag. 20; 6.) fol. 57, pag. 35; 7.) fol. 71, pag. 46; 8.) fol. 76, pag. 53; 9.) fol. 77, pag. 53; 10.) fol. 96, pag. 70; 11.) fol. 109, pag. 92; 12.) fol. 110, pag. 93; 13.) fol. 125, pag. 110; 14.) fol. 131, pag. 115; 15.) fol. 134, pag. 117; 16.) fol. 144, pag. 127; 17.) fol. 145, pag. 128; 18.) fol. 151, pag. 133; 19.) fol. 168, pag. 149; 20.) fol. 191, pag. 172.

(Naćelnikom zdravstvenega okrožja v Toplicah) je izvoljen g. Zhuber pl. Okrog iz Soteske, namestnikom pa g. V. Sitar iz Toplic.

(V okrajni cestni odbor v Trebnjem) izvoljen je bil g. Ivan Bukovec iz Mrzle luže predsednikom in g. Ivan Novak iz Raćjega sela podpredsednikom.

(Prostovoljno gasilno društvo v Valtivasi) bode dne 28. junija t. l. blagoslovilo svojo brizgalno, katero se vrši po sledećem vspredu: 1.) Vsprejem društva in gostov ob 3/4 11. uri dopoldne na kolodvoru Straža; 2.) ob 11. uri sv. maša in blagoslovljenje brizgalne; 3.) vrtna veselica, pri kateri sodeluje novomeška godba. Gostilna društvena, ter je čist dobićek namenjen za pokritje dolga. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Brzjav iz Vipave.) G. dekan Erjavec umrl. Pogreb bo v torek ob 9. uri zjutraj. — Gabersček, kaplan.

(Jubilejna slavnost) vojaškega veteranskega društva v Novem mestu vršila se je ob jako lepem vremenu na sijajen način. Na povabilo, koje se je doposlalo vsem novomeškim društvom, udeležilo se je iste prostovoljno gasilno društvo korporativno ter se je ob tej priliki vršilo tudi odlikovanje udov tega društva gg. Ivana Ferliča in Alojzija Matoha. Točno četrta na devet odkorakala sta z mestno in meščanske garde godbo na čelu, oba društva z gg. orožniki, kateri so se tega slavlja tudi udeležili in četa starih vojakov pod vodstvom g. Fr. Küssel, k božjemu grobu kjer je imel frančiškan preč. g. o. Atanazij Ausser pridigo, v kateri je v izbranih besedah razložil pomen današnje slavnosti in se spominjal slavnih in žalostnih trenutkov našega presvitelega cesarja. Po pridigi bila je sv. maša, pri kateri je svirala omenjena godba. Pri sv. opravi bilo sta navzoča poleg mnogobrojnega občinstva iz mesta in iz dežele mil. gospod proš. dr. Seb. Elbert in visokorodni gospod okrajni glavar baron Viljem Rechbach. Po opravljenem sv. opravi korakali so vsi udeleženci na glavni trg, kjer je po primernem nagovoru g. okrajnega glavarja, mil. g. prošta in g. župana S. pl. Sladoviča, pripel gosp. okrajni glavar s svetinjo za 25letno službovanje pri gasilnem društvu odlikovanima svetinje na prsi z željo, da vstrajata ne le še 25 ampak še več let pri temu človekoljubnem društvu ter nosita znak njih vstrajnosti v svoj in ponos celega društva. Gospod načelnik gasilnega društva gosp. Gustav Luser se nato zahvali navzočim za njih prisotnost in pozove vse, da zakličejo trikratni „Živijo“ našemu vladarju. Ko konečno še g. podnačelnik vet. društva Fran. Možina v krepih potezah omeni pravi pomen današnje slavnosti in konča s trikratnim „Živio“ presvitemu cesarju, defilirati društvu pred odlikovancema. Po končani dopoldanšnji slovesnosti zbrali so se člani obeh društev na povabilo gasilnega društva na vrtu gostilne g. Tuček k malemu zajutruku. Slavnostni koncert ob 4. uri popoldne na vrtu gostilne gosp. Ig. Košaka, posetilo je pa toliko odličnega občinstva vseh stanov, da je bil dokaj prostoren vrt gostilne natlačeno poln in se mnogi sploh radi pomanjkanja prostora koncerta udeležiti niso mogli. Mej odličnimi gospodi posetila sta slavnostni koncert tudi mil. g. proš. dr. Seb. Elbert in okrajni glavar visokorodni g. V. Rechbach. Pri prireditvi te slavnosti se je zopet jasno pokazalo, kako veliko simpatijo uživa naše vrlo veteransko društvo mej vsemi sloji našega meščanstva in uverjeni smo, da se polagoma povzdigne in pomnoži kljub mnogim zaprekam. V to pomozi Bog!

(V kopališču v Novem mestu) je kopanje razdeljeno po sledečem redu: Od 6.—8. ure zjutraj gospodje; od 8.—11. ure dame; od 11.—12. ure gospodje; od 1.—3. ure učenci ljudskih šol skozi cel teden brezplačno; od 3.—5. ure dame; od 5.—7. ure gospodje; ob četrtnih od 5.—7. ure zvečer dijaki nižje gimnazije brezplačno; ob sobotah od 5.—7. ure zvečer pa dijaki višje gimnazije brezplačno.

(Odredba) slavnega mestnega županstva, da namreč dovoljuje učencem in dijakom kopanje brezplačno ob gori navedenih urah, je povsem hvale vredna. Želeti je tedaj, da se mladina tudi poslužuje takih dobrot ter se ob enem zaveda hvalečnosti s tem, da ne prekorači meje za kopanje odločenega časa. — Pri tej priliki usojamo si opozoriti na te dijaške ugodnosti v novomeškem kopališču tudi slavno županstvo Šmihel-Stopiče s prošnjo, da bi hotelo učencem in dijakom strogo prepovedati, se ob kandijanski strani na prostem kopati. Uganjajo se namreč čestokrat človeški čut zares razžaljive burke in nesramnosti v opravičeno ogorčenje meščanov, ki to opazujejo čez Krko. S takšno prepovedjo bi se prišlo v okom grdemu pridušanju, kletvini in nespodobnemu govorjenju na eni strani, a na drugi strani bi se s tem preprečila tudi marsikatera nesreča.

(Velik izlet na Gorjance), o katerem se že splošno povprašuje, namerava se vršiti iz Novega mesta 12. julija, ozir. 11. julija, seveda le ob lepem vremenu. V nedeljo bode ob 9. uri sv. maša pri sv. Miklavžu. Od tukaj poletimo potem na najvišjo točko Gorjancev k sveti Jeri. Natančneje pojasnila prinesemo v prihodnji številki. Pot ni težavna, torej se lahko brez skrbi gospe in gospodične pridružijo izletnikom.

(Goljuf v habitu usmiljenih bratov.) V prodajalno tukajšnega urarja g. Al. Rajca stopi dne 10. t. m. ob 9. uri zjutraj urarju popolnoma neznan usmiljen brat in v pogovoru pove, da je premeščen iz Gradca v Kandijo in da mu je novi g. prior tukajšne bolnice, kateri je jako dober in ljubeznjiv človek, po dolgem moledovanju vendar enkrat dovolil, omisliti si novo uro z verižico in ob enem prinesli še za dva druga so-

brata dve verižici in sicer na priorjev račun, ktereга plača isti v teku današnjega ali drugega dne. Staro uro pa dá brat Gilbert, kakor se je samega sebe imenoval, urarju na račun nove. Ker č. gg. usmiljeni bratje ves čas svojega bivanja v Kandiji vse urarske potrebsčine pri gosp. Rajcu naročajo, dá isti bratu srebrno uro v vrednosti 30 kron z 10 kron vredno double-verižico in zahtevani dve srebrni verižici, nakar brat odide. Ker je pa neznan brat prej v pogovoru na urarjevo vprašanje, ako gre na biro, rekel da ne in da gre domu, tedaj se pa obrnil namesto proti Kandiji na nasprotno stran, in pri prodaji nič barantal ni, pa tudi ne prašal, za koliko vzame urar staro uro na račun, jel je urar sumničiti, da utegne to biti kak slepar. Brž ukaže vajencu, svojemu štirinajstletnemu bratu, naj gre za njim in ga opazuje, bo li šel v bolnico ali ne, in ako ne pojde, da že ve, kaj ima storiti. Zasledovalec šel je za bratom po več ulicah, ktere je isti najbrž z namenom prehodil, da otežkoči sled, in se slednjič poda na cesto proti kolodvoru. Fantič seveda za njim. Kmalu za krajem, kjer se konča pri cesti novonasajeni drevored, pa nakrat preskoči brat obcestni zid, in ko pride zasledovalec na isto mesto, pogleda, kam je šel brat in vidi, da slači habit. Dokaz, da nima pravega usmiljenega brata pred sabo, stori dečka pogumnejšega, in ta se spusti do bližnje steze, ktera pelje od ceste konec železniškega tira do Krke, in tako prestriže sleparju pot. Mej potom poprosil je nekega pekovskega vajenca, naj večkrat zažvižga. Ko pride na travnik pri Krki, vidi od daleč proti njemu korakati možkega z dežnikom v roki, kakoršnega je imel tudi brat, in ko se mu približa, ga spozna, vrhu tega pa še gleda laži-bratu iz nahrbtnika habit usmiljenih bratov. Dečko se pogumno postavi pred njega ter zahteva osleparjeno blago nazaj. Slepar se izprva izgovarja, da on ni isti, za ktereга ga ima, in slednjič prime za ročaj lovskega noža, kateri mu je visel na eni strani, pri tem pa opazi dečko, da lopovu visi na drugi strani nekaj v usnju revolverju podobnega, ter hitro stopi par korakov nazaj in sleparju grozi z besedami: „Dajte blago nazaj, če ne bo druga, orožniki so blizu — nato se zasliši žvižg pekovskega vajenca — „saj že žvižgajo!“ To je pomagalo. Slepar urno potegne iz žepa prisleparjeno blago, ga odda pogumnemu fantiču in odkuri urnih korakov v smeri proti kolodvoru. Stražnik, ktereга deček nazaj grede sreča in mu vse pove, zasleduje takoj sleparja, a brez uspeha. Uro, koju je slepar, ki je velike suhe postave ter golobrad, hotel zamenjati, dobi isti takoj nazaj, ako pride osebno po njo. — Govorica gre, da slepar ni bil sam, ampak v spremstvu dveh drugih, ktera sta ga čakala na potu proti Bučni vasi. Ker je skoraj gotovo, da poskusi goljuf svojo srečo še drugej, opozarjamo ljudstvo, naj dobro pazi, da ne sede na limanice tega tička-sleparja. Posebno pa opozarjamo občinstvo, naj bode previdno, ko pobira usmiljeni brat milodare po deželi. Naj se vsikdar zahteva knjižica v pogled, v kateri se nahajati dovoljenje in slika dotičnega č. g. brata. Kajti kaj lahko bi se pripetilo, da bi tudi kakšni goljuf pobiral darove v imenu bolnišnice. Toraj previdnost!

(Računskih listkov) Ciril-Metodove družbe so naročili v aprilu in maju pri tuk. podružnici: gostilna Štembur 1000, Tučkova 400 in kavarna 100. V juniju jih je na novo uvedla tudi gostilna Jakše. — Pri tej priliki daje tuk. podružnica vsem odjemalcem sledeče v vrednost: Da ne bo treba strankam vselej posebej pisariti po listke v Ljubljano ter si delati s tem neprijetnih pisarij in nepotrebnih stroškov, si je nakupila tuk. podružnica toliko zalogo listkov, da jih je vedno lahko pri nji dobiti brez drugih stroškov in sitnosti. Oddaja jih, kadar kdo želi, njen blagajnik g. prof. Maselj. Lep dokaz narodne zavednosti Novomeščanov in Kandijancev je, da sta že samo dve gostilni v tem kratkem času razpečali 1400 listkov. Naj bi bila ta dva kraja Dolenjske za vzgled vsej ostali Dolenjski ter našla obilo posnemovalcev.

(Dva dijaka rešil gotove smrti.) Binkoštni pondeljek dne 8. t. m. popoldne iskal je prvošolec Stalzer na jezu pri mlinu gosp. F. Seidl-a v Starem bregu poleg Novega mesta školjke, pri tem mu pade klobuk v Krko. Ko poseže za klobukom, se prekucne v vodo in se jame topiti, a blizu nahajajoči se četrtošolec Ivan Mlaker, sin tukajšnjega gosp. oficijala, ne pomišlja dolgo ter skoči za njim v vodo, da ga reši, pa Stalzer se ga je tako trdno oklenil, da so mu jele moči pešati. In res bilo bi po obeh, ako ne bi bil slučajno tukajšnji trgovec gosp. Karol Barborič pri mlinu, odkoder pa ni videl dečkov, ampak le slišal njih obupne glasove. Ko se gosp. Barborič s par koraki približa in zagleda nevarnost, v kateri sta se nahajala dijaka, — ktera sta se tudi vže oddaljila kaci 15 metrov od brega, steče in vrže mej potom vrhno obleko raz sebe ter skoči pogumno v vodo. — Ko ju dohiti, potegne dečka vsaksebi in spravi

najprvo plavanja nevešnega Stalzerja na suho, kateremu se ni nič posebnega zgodilo, ker je bil višji nad Mlakerjem. Ko se obrne, vidi, da so Mlakerja vže popolnoma popustile moči, urno splava do njega in ga, ker ga je oviralo spodnje oblačilo, s trudom in težavo spravi nezvestnega na suho. Takoj, akoravno sam izmučen, prične oživljati nezvestnega s tem, da mu zatisne nos in krepko pihne v usta in res po petkratnem vpihanju Mlaker globoko diha in pogleda. Ko g. Barborič vidi, da je dečko iz nevarnosti, steče na cesto v gostilno g. Medveda ter pošlje ljudi po pogumnega ponesrečenca, kateri se je v eni uri toliko okrepčal, da je lahko sam šel v spremstvu prestrašenega očeta domu. G. Barborič dobil je pri skoku v vodo ob skale krepki udarec na nogi, katerega je čutil par dni, a tolazi se z zavestjo, da je rešil dva mlada dečka, katera mu bodeta hvaležna za njegovo požrtvovalnost svoje žive dni. — Mi pa priporočamo občespoštovanega našega gospoda someščana v odlikovanje, s kakršnim se odlikuje pogumne može, ki tvegajo svoje življenje iz ljubezni do bližnjega.

(Izlet „Dol. pevskega društva“) k Mervarju na Hrib se vrši v četrtek, dne 18. junija t. l. — Odhod iz Novega mesta ob 4. uri popoldne.

(Bolnica Usmiljenih bratov v Kandiji) je tako prenapolnjena, da je bilo vodstvo primorano na hodnikih postelje za bolnike postaviti. Z ozirom na to, svetujemo vsakemu, kedor se misli v njo podati, da preje pismeno vpraša, je li sprejem v isto mogoč ali ne, da se izogne nepotrebnim stroškom.

(Preloži se cesta) iz Broda do usmiljenih bratov v Kandiji. Šla bode čez brodske in šmihelske njive ter prišla na okrajno cesto pri krivcu, kjer se namerava napraviti kolodvor nove belokranjske železnice. S to preložitvijo izognemo se strmine čez Drsko, katera baš ni v prid prometu in pridemo vendar že enkrat do složne akoravno nekoliko daljše ceste.

(Iz učiteljskih krogov.) [Prošnja.] Vse velecenjene gospe in gospodične kolegije in gospe kolege s Kranjskega, ki so že v pokoju, prosim, da mi v svrhu statistike, ki jo hočem sestaviti, izvolijo poslati sledeče date zanesljivo do 30. junija t. l.: 1.) Ime in priimek s pristavkom (nadučitelj, učitelj); 2.) sedanje bivališče; 3.) dan, mesec in leto sposobnega izpita; 4.) koliko časa v pokoju; 5.) koliko znaša pokojnina.

Fran Stojec, nadučitelj v pokoju na Vrhniki.

(Nesreča.) Dne 4. t. m. bila sta štiriletni sinček in njegov šest mesecev stari bratec posestnika Antona Brulca iz Griča pri Trebnjem sama v sobi. Starejši otrok vzame steklenico, v kateri je bila kislina, z mize ter da malemu bratcu piti. Ko pride mati v sobo, takoj zapazi, kaj se je zgodilo in takoj pošlje po zdravnika, kateri pa otroku, ki je preveč kisline zavžil, več pomagati ni mogel in je isti dne 6. t. m. ob velikih bolečinah umrl. Starši, kateri imate kislino v hiši, pazite, kje jo imate spravljeno.

(Zgorela) sta dne 5. t. m. na Roviščah pri Raki dva otroka Martina Salmiča, katera sta bila brez nadzorstva. Ogenj je tudi vpepelil Salmičevo kočjo ter napravil škode 1200 kron. Oškodovanec je zavarovan samo za 600 kron.

(Pogorela) je dne 5. t. m. vas Butoraj pri Črnomlju. Razun ene hiše je celo gorenje selo uničeno. V teku pol ure zgorelo je deset hiš.

(Poslano.) Gospod Franc! — To ne gre! — Mož beseda: Kje je lampa? — Luč bodočnosti.

Gospodarske stvari.

— (Kmetijski pouk.) V nedeljo dne 28. t. m. bo kmetijski pouk v Št. Lovrencu ob Temenici in sicer popoldne ob 2. uri. Predavanje priredita vodja g. Rohrman in pristav g. Zdošek.

— (Poletno čiščenje sadnega drevja.) Sedaj je čas, da se sadno drevje pregleda in očisti vseh nepotrebnih pognankov. Iz tal in po deblu nastale mladike naj se odstranijo, ker se s takimi pognanki slabi vsa druga rast in zmanjšuje rodovitost drevja.

— (Pomanjkanje krme vsled letošnje suše.) Letos je prva košnja v obče mnogo slabši kakor druga leta. Vsled tega bo krme manjkalo. Res da utegnemo pri otavi kaj več dobiti, ali košnja otave ni nikdar tako izdatna, da bi to popravila, kar manjka pri senu. Letos pa celo ne, ker je prva košnja prezorela in se to pozna tudi pri otavi. Ker je prve košnje premalo, zato je že sedaj skrbeti, da si kako drugače pomagamo do krme. Priporočamo gospodarjem, da sejejo po strnišču več zelene turšice in da te prostore dobro pognojé, da bo kaj več pridelka. Zelena turšica daje v tem času bogate pridelke in se da tudi spraviti čez zimo.

Za zgodnjo spomladno krmo bo kazalo sejati med strniščno ajdo več rudeče detelje in njivskega kopitnika. Razun tega bo dobro posejati jeseni tudi nekoliko rži za zgodnjo zeleno krmo. Sploh si je treba na en in drug način pomagati, da spravimo skupaj potrebno krmo. V obče pa priporočamo, da se seje več detelje in deteljnih mešanic, ki nas še najbolj varujejo pred pomanjkanjem krme.

— (Prezorelo seno.) Vsled dolgotrajne suše je letošnja košnja prezorela, zlasti po tanjšini. Tako seno ni dobro ne tečno. Trpi pa tudi otava, ker nima v tem slučaju več take moči kakor če se kosi v polnem cvetju. V takih slučajih se radi tolažimo s tem, da odpade pri zreli travi vse polno semena in da se na ta način travnik na novo obseje, ruša pa zgosti. Res je to, ali bolje bi bilo, da bi potrebno seme za tako zgoščevanje ruše drugje dobili.

— (Umetna gnojila za ajdo.) Izkušnje, ki jih imamo z rudninskim superfosfatom pri strniščni ajdi, so ugodne, zato je pričakovati, da se bodo gospodarji tudi letos poprijeli tega gnojenja. 100 kg rudninskega superfosfata stane v Ljubljani 8 K. Kdor želi naročiti ta superfosfat, naj se pravočasno pobriga. V Novem mestu sprejema naročila kmetijska podružnica oziroma g. Fr. Banič, opravnik kmetijske podružnice novomeške. Naročniki naj se pa takoj priglase, da bo mogoče gnojila pravočasno razdeliti.

— (Sadna razstava v Novem mestu.) Kmetijska podružnica novomeška je že pred leti sklenila, da priredi o prvi ugodni priliki sadno razstavo v Novem mestu. Ker sadje letos lepo kaže, je upati, da bo podružnični odbor izvršil ta sklep in da bo priredil jeseni v Novem mestu sadno razstavo. V zvezi s sadno razstavo se ima prirediti tudi grozdna razstava.

— (Letošnja sadna letina) obeta biti dobra. Zlasti nekatere vrste jabolk so polne ko brinje. Ker so jabolka poleg češpelj, ki so letos tudi polne, najvažnejši sad za naše kraje, je potrebno, da jih jeseni tudi kolikor mogoče v prid obrnemo. Na vsak način je delati na to, da spravljamo lepo in trpežno sadje tudi za zimo in da ne stolčemo vsega v mošt. Jeseni je pri nas o dobrih letinah vse polno sadja, po zimi pa nič, zato ker se vse stolče v mošt. Pred vsem nam je delati na to, da se sadje proda, in če to ni mogoče, da se saj vse lepše in boljše sadje hrani za zimo in da se takrat prodaja. Po zimi ima sadje lepo ceno, ali žalibog, da ga tudi v najboljših letinah ne dobiš izlahka. Zlasti voščenske, mošanekarje, tofelčke in druge trpežne vrste kaže spravljati in prodajati po zimi, ko je cena visoka.

Razne stvari.

* (Raznotero.) V celuloidni tovarni na Otakringu na Dunaju je bila velika eksplozija, pri kateri je bilo ubitih 18 oseb. Svojem žrtv požara je cesar daroval 6000 kron. — V Duplici pri Kamniku se je obesil 9. t. m. 31 let stari, oženjeni tovarniški delavec Jože Križelj. — Kolera se je pojavila na Poznanjskem, umrla je na njej vže ena ženska. — Pri grozni železniški nesreči, ki se je zgodila v Roccapietri pri Novari na Italijanskem so bile usmrčene štiri, ranjenih pa 83 oseb. — Skala je odrgala in potegnila v vodo Asch pri Bregencu tri vozove nekega vlaka. Dve osebi pogrešajo, 20 jih je pa ranjenih. — V Parizu je umrla notarjeva soproga Provigny ter zapustila pariškim revežem 10 milijonov frankov. Premoženja je imela 100 milijonov frankov. — V katoliški cerkvi sv. Pavla v Berlinu so neznanci na desetih krajih zanetili ogenj, katerega so še o pravem času zapazili in zadušili. — V Ljubljani se je obesil v hlevu v konjušnici dragonec Sršen, katerega so še pravočasno rešili. — Deželna bramba obhajala je binkoštni pondeljek stoletnico svojega obstanka. — V Serresu je umorila bulgarska četa 11 grških pastirjev. — V Celju se je na pokopališču obesil 60 letni starček, tik Majdičevega paromlina pa so našli mrtvega neznanca s prerezanim vratom. — Strela je v Bujah pri Košani udarila v cerkev, jo močno poškodovala in ubila enega možkega, ki je zvonil proti toči, drugega pa poškodovala in omamila. — Vlak je povozil na postaji Sapijane triletnega sinčka načelnikovega ter mu odrezal sprednji del glave. Bil je takoj mrtev. —

* (Pozor izseljenci!) Opravnik Ivan Pfister, zdaj v Klettenbergu na Westfalskem, vabi potom tirolskih časopisov podjetne poljedelce in obrtnike, ki imajo vsaj kakih 800 K, v neko zdravo in rodovito deželo, kjer si lahko v kratkem pomorejo do blagostanja in premoženja. Če se potem kdo povpraša, kje bi to bilo, mu pove, da je ta kraj Patagonija v Argentini. Za naše ubožne izseljence pa razmere v tej deželi nikakor niso take, kakor jih opisuje imenovani agent v svojih vabljivih obljubah. Redno se namreč kaže, da se je agent posluževal neresničnih

obljub, da je zvabil izselnike v kraj, kjer so vsled neugodnih razmer izgubili še tisti mali imetek, ki so ga s seboj prinesli, zato se resno svari pred naseljevanjem v Patagonijo.

* (Kako se pije vino v italijanski Furlaniji.) Lansko leto, imeli so kakor po celi Italiji, tako tudi v italijanski Furlaniji ali Benečiji, izvanredno obilno vinsko letino. Posledica temu je, da je tam vino jako po ceni, nevrjetno po ceni. Mož, kateri je pred par dnevi šele od tam v Novomesto prišel, pripoveduje, da se po kmečkih krčmah ne toči vino na litre, ampak — na ure. To pa takole. Ko pride pivcev v krčmo, zapiše krčmar s kredo dotično uro na mizo. Pivec plača na to 10 centezimov, po naši veljavi 10 vinarjev, in za ta znesek pije potem eno celo uro, vina kolikor hoče, oziroma, kolikor god more. Pri nas pa stane liter 96 vin. Letos kaže po celi Italiji trta tako dobro, da vinogradniki zarod kar raz trt izrezujejo in to do polovice. To delajo zato, ker imajo lanskega vina še čuda, in ker so trte s zarodom tako obložene, da vsega iz njega nastalega grozdja niti nositi ne bi mogle, kam šele ves pridelek spraviti. Najstarejši možje neki trdijo, da tako kakor letos, trte še nikoli niso bile obložene.

* (Huda toča) razdjala je binkoštno nedeljo na Krasu letošnjo letino popolnoma. Kar ni poljedelskih pridelkov ter košnje že prej strašna suša uničila, razbila je pa omenjenega dne toča trte ter sadno drevje tako, da je ob vso letno. Ubogi ljudje!

Smešnice.

(Post.) Ona: „Jutri je post, kaj naj skuham moj dragi?“ — On: „Veš kaj, samo šest cmokov namesto osem kakor po navadi, pa glej, da bodo ti-le en malo večji!“ —

(Čemu rabi vajenca.) A.: „Kam tako hitro mojster?“ — B.: „Časnikarju nesem naznanilo, ker rabim še enega vajenca!“ — A.: „Kaj imate toliko dela?“ — B.: „Kaj še, — to ravno ne — ampak dvojčke smo danes dobili!“

(Opravičena jeza.) Gospod (kojemu je nekdo na nogo stopil): „Oprostite, jaz imam doma najmanj šest parov čevljev, ali morate ravno na te stopiti, ktere sem danes obul?“

(Dobra kurjava.) A.: „Pretečeno zimo sem porabila več metrov drv več, kakor druga leta.“ — B.: „Jaz tega ne smem trditi, nasprotno precej manj, kajti ako je bilo meni in moji soprogi premrzlo, sva se pa stepla.“

(Pri fotografu.) „Kaj s ključem v roki naj vas slikam?“ — „Seveda, da svet vsaj vidi, da sem jaz gospodar v hiši!“

(Zakaj so jajca tako majhna.) Pekova žena: „Vas li ni sram, tako majhna jajca tako drago prodajati?“ — Kmetica: „To ni nič čudnega, kajti krmila sem kokoši z vašimi žemljami in vsled tega ni mogoče, da bi večja jajca nesle.“

(Na ženskem shodu.) Predsednik iz vsega grla: „Častite zborovalke, vsi naenkrat vendar ne moremo govoriti — polovica vsaj mora poslušati!“

(Časovno.) Žena: „Ali naj naša Mici študira zdravilstvo, ali naj se poprime slikarstva?“ — Mož: „Hm — kje pa misliš žena, da boče najmanj škode naredila?“

(Resnično.) Oče išče zjutraj po vseh žepih in ne najde niti vinarja. — Ko Stanko to vidi, reče očetu: „Oče, ne iščite, vsaj so že mama vse pregledali!“

(Priateljstvo.) Prijatelj povabi prijatelja na sladko slivovko. Ko prideta pozno v noči domov, ju je žena oba prav oštela. — Nato prijatelj presenečeno reče prijatelju: „Grdo sem opeharjen! Na sladko slivovko si me povabil, a dobil sem pa le grenko!“

(Izvrsten lovec.) Soproga: „V resnici, ti si res dober strelec, kar dve raci si ustrelil, so pa tudi divje?“ — Soproga: „Žalibog, race niso divje, a kmet, kojemu sem jih vstrelil, je grozovito divjal.“

Listnica uredništva:

P. n. A. P. v Sarajevu: Hvaležno prejeli 5 K kot naročnino za leta 1908 in 1909 ter vknjižili. Pozdrav!

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

G. dr. Trenz v Šent Jerneju 6 mernikov krompirja; g. Fr. Možina, posestnik 2 K; g. Mihael Mramor, posestnik 10 K; veleč. g. župnik A. Šmidovnik 10 K; veleč. g. St. Trškan, kaplan 4 K; veleč. g. I. Šalehar za junij 10 K; g. Zupančič Fr., posestnik pri kolodvoru v Mirni peči 5 K; g. ravnatelj Fr. Brežnik 10 K; veleč. g. dekan J. Nagode 10 K; veleč. g. Jak. Pavlovčič župnik 5 K; slavna posojilnica v Kandiji 200 K; dobrotniki iz Novega mesta in Kandije za junij 62 K 60 h.

Loterijske številke.

GRADEC, 13. junija	81	80	2	52	14
TRST, 6. junija	36	56	84	79	11

Zahvala.

(129)

Za izkazano, iskreno sočutje povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljene soproga oziroma očeta, brata in strica, gospoda

Antim Müller-ja

posestnika in gostilničarja

kakor tudi za mnogobrojno, častno spremstvo pri pogrebu dražega nam rajnekega, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

RUDOLFOVO, 13. junija 1908.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

(125)

Potrti vsled smrti našega sina, oziroma brata, gospoda

Vladimirja Schweiger

stud. iur.

se zahvaljujemo za izkazano sožalje; pred vsem gg. dijakom in pevcem, uradništvu in p. gg. duhovnikom in vsem, ki so ga spremili k večnemu počitku.

NOVOMESTO, 8. junija 1908.

Rodbina Schweiger.

Naznanilo.

S tem se vljudno zahvaljujem cenjenim občanom in posebno še slavnemu občinskemu odboru Šmihel-Stopiče za odborniško čast ter naznanjam, da z današnjim dnevom prostovoljno izstopim iz občinskega odbora.

Kandija, 10. junija 1908.

(123)

Jožef Windischer,

mesar, posestnik in gostilničar.

Naznanilo.

Učenci, ki želé vstopiti v I. razred novomeške gimnazije, naj se v spremstvu starišev ali varuhov oglasijo pri gimnazijskem ravnateljstvu. Vpisovanje se prične 3. julija ob 3. uri popoldne. Vsprejemni izpiti se bodo vršili v soboto, dne 4. julija dopoldne in popoldne. Pri vpisovanju se zahteva krstni list in odhodno spričevalo iz ljudske šole. Z ozirom na starost mora učenec ali že 10 let star biti ali v tekočem solarnem letu izpolniti deseto leto svoje starosti.

(121-2-1)

Kvarte za igrati

dobe se v knjigarni Urb. Horvat (prej F. Tandler) v Novem mestu na glavnem trgu.

Razumen deček

od 14 let naprej se sprejme v učenje mizarske obrti s stroji pri Maloviču v Novem mestu.

(130-0-1)

Dražbeni oklic.E 136/8
18

Po zahtevanju Viktorja Bolaffio, trgovca v Spod. Šiški, zastopane po g. dr. Albinu Sayerju, odvetniku v Ljubljani, bo dne

30. rožnika 1908 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 dražba:

1.) Zemljišča vl. št. 254, k. o. Hmelčič, obstoječega iz stavbene parcele 268 in na tej postavljene hiše št. 6 v Cerovcu, hleva, kleti, kozolca in svinjakov, vrta parc. 2749, njiv parc. 2915, 2916/2, 2917/1, 3079, 3082, 3094, 3121, 2721, travnikov parc. 2876, 2918, pašnikov parc. 2673, 2748/4, 2748/9, 2965, 3115/4 in gozdov parc. 2633, 2637, 2640, 2686, 2687, 2688, 2717, 2787, 2818, 3115/2.

2.) Zemljišča vl. št. 260 kat. obč. Hmelčič, obstoječega iz vinogradov parc. 1431, 1433, njive parc. 3128, travnikov parc. 1432, 2875/1, 3129, gozdov parc. 2626, 2635, 2718, 2828, 2873, 3115/5 ter pašnikov parc. 2668, 2748/3, 2863, 3115/25.

3.) Zemljišča vl. št. 607 k. o. Hmelčič, obstoječega iz njive parc. 3105. Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, so določene vrednosti ad 1: 7130 K, ad 2: 1610 K, ad 3: 130 K, skupaj 8870 K.

Najmanjši ponudek znaša ad 1: 4753 K 33 h, ad 2: 1073 K 33 h, ad 3: 86 K 67 h, skupaj 5913 K 33 h; pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje, ki se ob jednem odobre, in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 5 med opravičnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati gledé nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišni spodaj oznamljeni sodnji niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 19. maja 1908.

(127)

Deset lepih velikih oleandrov

je na prodaj v šoli v Soteski (Dolenjsko). (119)

Na prodaj je domovje

obstoječe iz dveh hiš na dva konca. Okolu hiš so sadni vrtovi in vrtovi za zelenjavo. Zraven spada vse gospodarsko poslopje v dobrem stanu, in vodnjak. Posestvo je novo, stoji na lepem prstoru pri fari v Stopičah in je v dobrem stanu ter pripravno tudi za kakega rokodelca. — Več pove Marija Novak v Stopičah št. 19, pošta Novomesto. (130-2-1)

Tovarna za lep (Leimfabrik) v Ljubljani sprejme proti dobri plači zanesljivega (122-2-1)

hlapca

h konjem za prevažanje tovara. Vstop takoj.

Zaradi starosti posestnika je na prodaj

posestvo

na katerem se redi lahko sedem glav živine. Zraven je tudi dovolj polja in gozda.

Natančnejše podatke se izve pri posestniku Franc Rošfoharju v Brezjem št. 12 pri Št. Pavlu v Reichenburgu. Štajersko.

Proda se (126-3-1)

tabernakelj

: : v renesančnem slogu, delo mojstra Vurnika. : :

Župni urad v Stopičah.

Učenca

takoj sprejme

JOS. VOVK,

(124-3-1)

pek v Kandiji pri Rudolfovem.

Hiša se da v najem

takoj ali proda poleg zgradbe nove Belokranjske železnice; ima 3 sobe, kuhinjo, klet, hlev, prostoren vrt, njive, travnike in gozde. Stoji blizu bolnišnice v Kandiji. — Več pove Flor. Kalingar na Drski št. 15, pošta Rudolfovo. (118-3-1)

Izvrsten kovač

dobi v najem z vsem kovaškim orodjem (120-2-1)

dobro preskrbljeno kovačnico

pri Antonu Zupančiču v Štravberku, fare Št. Peter pri Novem mestu.

V najem oddajata v Rudolfovem na glavnem trgu lepo, veliko špecerijsko in železninsko že nad 50 let staro

dobro upeljšano trgovino

prejšnjega posestnika A. Guština z dvema velikima portaloma, zraven več prostornih magacinov in obokanih kleti in električno razsvetljavo z vso opravo. Eventuelno se tudi celo posestvo po ugodnih pogojih proda ali pa z lepim posestvom na deželi zamenj; hiša je na najlepšem prstoru, z dvema velikima stanovanjema z vso pripravo.

Natančnejša pojasnila pri lastnikih

(101-0-3)

Kopač-Paučič v Rudolfovem.

**Lepo, malo
posestvo na prodaj!**

Na Spodnjem Štajerskem, Grobelno ob južni železnici in rogački železnici, arondirano s krasnimi poslopji. Zemljišča, njiv, travnikov in hoste je do 8 orolov. — Natančnejšega izvešja daje

dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celju. (108-3-2)

Podpisani iščem

več delavcev

katere takoj sprejem; objednem tudi prosim, da mi vsak preje naznani, kakšnega dela je zmožen. (102-3-3)

— Sprejem tudi dva učenca. —

Jakob Mikolič, krojaški mojster v Rudolfovem.

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarske zadruge v Vodnjanu. Cene za vagone po dogovoru. Tropinovec in droženka (istr. konjak) I^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadrugo: (131-1-13)

Ivan Pujman, poslovodja, Dignano, Istra.

Vsakovrstne slamnike

priporoča slavnemu občinstvu in gospodom trgovcem (95-3-3)

Franjo Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik brezplačno.

Najprimernejša darila za sv. birmo so gotovo lepi molitveniki katerih imata v največji izbêri in po nizki ceni knjigarni J. Krajec nasl. in U. Horvat v Rudolfovem.

Zemljišče za stavbo

ali pa tudi že popolno posestvo s hišo, pripravno za trgovino, se želi kupiti na prostoru tik bodoče nove železnice Novomesto-Belokrajina. — Pismene ponudbe s priloženo znamko 10 vinarjev na upraništvo „Dol. Novic“.

(82-6-5)

Kmetska posestva na Štajerskem.

I. 73 oralov z velikim stanoviščem in hlevom (10 glav ži-vine), 13 oralov njiv in travnikov, gozda črnega lesa je 60 oralov. Cena 28.000 kron. — To posestvo leži v Konjiškem okraju na Pohorski Planini, 3 ure od železnice.

II. 146 oralov, 25 oralov travnikov in njiv, drugo je gozd (šuma) črnega lesa. — Stanovišče in hlevi v dobrem stanu. — Dve žagi, jedna z cirkularjem. Cena 80.000 kron. — To posestvo leži v Ribniškem okraju pri Mariboru, dve uri od južne železnice na Pohorski Planini.

III. 112 oralov samega črnega lesa. Cena 80.000 kron — na Pohorski Planini pri Mariboru, tri ure od južne železnice.

IV. 59 oralov, kateri odpadajo na travnike 13 oralov, vino-grade tri orale, njive štiri orale, velika, novo zidana hiša in hlevi, eno uro od Poličan na južni železnici. Cena 40.000 kron.

Tudi so tukaj druga večja posestva, pa tudi vinogradi na prodaj (novo napravljeni).

(107-3-2)

Popraša se pismeno na:

„Posestvoprodajalec“

Poštni predal 57, 63 (Postfach 63) — Celje.

Najcenejša, različna

darila za birmo

— pri Alojziju Rajec, urarju, optikerju in juvelirju — Rudolfovo, glavni trg (pri železnem mostu). (114-0-2)

Parna opekarna

v Žabji vasi pri Novem mestu

— priporoča —

v poljubni množini **strešnik**, navadni, zarezani in prešani, kakor tudi izvrstno **stavbeno opeko**.

Naročila sprejema:

(84-6-5)

Josip Ogoreutz, Novo mesto.

Priporočam svojo veliko zalogo čez 4000 hl kupljenega

== vina ==

samo lastni pridelek vinogradniške društvene kleti Buje-Istra. Vino je belo, beli meškatelec, rdeče (ala cviček) in črno Vse garantirano pristno po jako ugodnih cenah, tako da je izključena vsaka konkurenca.

(30-6-5)

Jos. Jakaz — Rudolfovo.

Lep dober mlin

na Primostku, vedno z veliko vodno močjo, lepi travniki, stelniki, njive, hrastovi in jelovi gozdi, pód, kozolec, se posamezno ali skupaj prodaja po nizki ceni. Polovica kupnine lahko po 4 1/2 % vknjižena ostane. Dalje se izve pri lastniku Friderik Skušek, Metlika. (110-3-2)

MALINOVEC

iz hribskih malin, jako okusen, ima v veliki množini (89-0-3)

lekarna J. Bergmann — Rudolfovo.

Mlin v Kandiji

pri Novem mestu (nekdanj Oblakov mlin) na prodaj. Isti je na 4 kamne in stoji na vedno močni vodi. V prvem nadstropju ima 4 sobe in spodaj še eno stanovanje. Zraven te zidane hiše je še ena hiša posebej. Nadalje ste 2 kleti, hlev, 8 svinjakov, vrt in njiva, vse v najboljšem stanu.

Natančneje pove Jurij Lumpert ravnotam.

(94-3-3)

Ženske lase

zmešane in rezane kupujem po najvišji ceni.

Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila, prave francoske parfume itd. BAY-RUM t-kočina proti izpa-

danju las ni prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnami, HAARPETROL za rast pomladka, NUSIOL iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani BRIVSKI SALON na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto indobro postrežbo, želeč mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam

Ivan Svetec,

(5-24-15)

brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

(4-9-3)

Singerjevi šivalni stroji

ne samo za vse mogoče industrijske potrebe, ampak tudi za vsa domača dela te vrste dobijo se samo pri nas

Pazi naj se, da

se kupuje stroje
v naših prodaj-
alnah,

katero se vse
lahko spozna
po zraven sto-
ječem znaku.

Singer Ko. akcijsko društvo za šivalne stroje
v Rudolfovem, Glavni trg.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanji novejši sistemi rodbinskih strojev daleč presegajo po konstrukciji, delazmožnosti in trpežnosti.